

Fédération Internationale
de Basketball

FIBA

International Basketball
Federation

We Are Basketball

СЛУЖБЕНИ
КОШАРКАРСКИ
ПРАВИЛА 2014

*СЛУЖБЕНИ
ТОЛКУВАЊА*

**Македонска
Кошаркарска
Федерација**

Важност од 1-ви Октомври 2014

Толкувањата изнесени во овој документ претставуваат Службени Толкувања на Официјалните кошаркарски правила на ФИБА 2014 и се со важност од 01 Октомври 2014 година. Таму каде толкувањата во овој документ се разликуваат од претходно објавените толкувања на ФИБА, овој документ ќе има предност .

Правилата се составени што колку што е можно почисто и појасно, но тие изразуваат и обработуваат повеќе принципи отколку ситуации за време на играта. Освен тоа тие секако не можат да го покријат мноштвото на специфични случаи кои можат да се случат за време на натпреварот .

Целта на овој документ е да ги претвори принципите и концептите на правилата во практични и специфични ситуации кои можат да произлезат за време на нормална кошаркарска игра .

Толкувањата на различни ситуации можат да го поттикнат размислувањето на судиите за да создадат сопствено, почетно и детално проучување на правилата.

Секако Официјалните Кошаркарски правила ќе останат основен документ според кој ќе се раководи кошаркарската игра на ФИБА. Конечно треба да се има во предвид дека судијата има полно право да носи одлуки за било која ситуација која не е покриена односно регулирана со правилата или следните службени толкувања на ФИБА .

Поради консистентноста на овие толкувања, екипата А (почетно) е екипа во напад, екипата Б е екипа во одбрана. А1-А5, Б1-Б5 се играчи, а А6-А12, Б6-Б12 се заменици.

Предмет на обработка во овој извод од Службените толкувања ќе бидат само ситуации од членовите во кои има измени на правилата 2014 година. Останатите непроменети ситуации можат да се најдат во претходно објавениот текст на овој документ или како комплетна форма во Англиска верзија објавена на сајтовите на ФИБА И МКФ .

Член 5 Играчи – повреда

5.7 Приказ. Играчите кои се определени од нивниот тренер да го започнат натпреварот или примиле третман помеѓу слободните фрлања можат да бидат заменети во случај на повреда. Во овој случај противниците исто така можат да заменат еднаков број на играчи, ако го сакаат тоа.

5.8 Пример. А1 е фаулиран од Б1 и му се доделени 2 слободни фрлања. После првото слободно фрлање, судиите откриле дека А1 крвари и тој е заменет со А6 кој треба да го изведе второто слободно фрлање. Во тој момент екипата Б бара да замени 2 играчи.

Толкување: Екипата Б има право за замени само 1 играч.

5.9 Пример. А1 е фаулиран од Б1 и му се доделени 2 слободни фрлања. После првото слободно фрлање, судиите откриле дека Б3 крвари. Б3 е заменет со Б6, а екипата А бара да замени 1 играч.

Толкување: Екипата А има право за замени 1 играч.

Член 8 Време за игра, нерешен резултат и продолженија

8.1 Приказ. Интервалот на игра започнува:

- 20 минути пред определениот почеток на натпреварот.
- Кога ќе се огласи сигналот на часовникот за игра за крај на период.

8.2 Пример. А1 се наоѓа во момент на шут кога истовремено со сигналот на часовникот за игра за крај на периодот е фаулиран од Б1 и му се доделени 2 слободни фрлања.

Толкување: Интервалот на игра ќе започне после комплетирањето на слободните фрлања.

Член 9 Почеток и крај на периодот

9.3 Пример. На почетокот на второто полувреме, екипата А не може да претстави на теренот 5 играчи кои имаат право на игра, поради повреди, исклучувања и т.н.

Толкување: Обврската да бидат претставени најмалку 5 играчи важи само за почеток на натпреварот, па екипата А ќе продолжи да игра со помалку од 5 играчи.

9.4 Пример. При крајот на играта, A1 ја направил својата 5та лична грешка и ја напуштил играта. Екипата А може да ја продолжи играта со само 4 играчи бидејќи нема повеќе заменици на располагање. Бидејќи екипата Б води со повеќе од 15 поени, тренерот Б демонстрирајќи фер плеј сака да извади од игра еден од своите играчи со цел и тие да продолжат да играат со 4 играчи.

Толкување: Барањето на тренерот Б да игра со помалку од 5 играчи ќе биде одбиено. Се додека екипата има доволен број на расположиви играчи, на теренот за игра ќе бидат 5 играчи.

Член 12 Потфрлање и алтернативен посед

12.6 Пример. A1 отскокнува од подот со топката во рацете кога исправно е блокиран од B1. Потоа двајцата играчи се враќаат на подот при што двајцата имаат една или две раце цврсто на топката.

Толкување: Во оваа ситуација ќе биде досудена држана топка.

12.7 Пример. A1 и B1 се во воздухот и ги имаат своите раце цврсто на топката. После враќањето на подот, A1 доскокнува со едната нога на страничната линија.

Толкување: Во оваа ситуација ќе биде досудена држана топка.

12.8 Пример. A1 отскокнал со топката во рацете од своето предно поле, кога е исправно блокиран од B1. Потоа двајцата играчи се вратиле на подот при што двајцата имале една или две раце цврсто на топката. A1 доскокнал со едната нога во своето задно поле.

Толкување: Во оваа ситуација ќе биде досудена држана топка.

12.12 Пример. A1 шутира за кош со вредност од 2 поени при што бил фаулиран од B2. Судиите му досудиле неспортска грешка на B2. За време на последното слободно фрлање:

- а) Топката се заглавила помеѓу обрачот и таблата.
- б) A1 ја нагазил линијата за слободни фрлања додека ја исфрлал топката.
- в) Топката го промашила обрачот.

Толкување: Слободното фрлање ќе се смета за неуспешно и играта ќе продолжи со уфрлање од продолжената централна линија, спротивно на записничката маса.

12.13 Приказ. Се случила држана топка при што еден или повеќе играчи од противничките екипи имале една или две раце цврсто на топката, така да ниту еден играч не можел да оствари посед на топката без употреба на претерана грубост.

12.14 Пример. А1 со топката во рацете е во континуирано движење кон кошот со цел да постигне кош. Во тој момент Б1 ги ставил своите раце цврсто на топката и тогаш А1 направил повеќе чекори одошто е дозволено со правилата.

Толкување: Во оваа ситуација ќе биде досудена држана топка.

Член 14 Посед на топката

14.1 Приказ. Поседот на топката започнува кога играч на екипата има посед на жива топка со нејзино држење или водење.

14.2 Пример: За време на уфрлање без обзир дали часовникот за игра е запреен или не или за време на слободно фрлање, според проценка на судиите, играчот намерно го оддолжува процесот на земање на топката.

Толкување: Топката постанува жива кога судијата ќе ја стави топката на подот близу до местото на уфрлање или линијата за слободни фрлања.

14.3 Пример: Екипата А имала посед на топката 15 секунди. А1 се обидува да ја додаде топката на А2 и топката се движи да ја помине граничната линија. Б1 се обидува да ја спаси топката да не оди надвор од граничните линии и отскокнува од теренот преку граничната линија. Додека Б1 е сеуште во воздухот, топката:

а) е одбиена со една рака од Б1

б) е фатена со двете раце од Б1

и топката се враќа на теренот каде е фатена од А2.

Толкување:

а) Екипата А останува во посед на топката. Часовникот за шут продолжува да работи.

б) Екипата Б остварила посед на топката. Часовникот за шут за екипата А ќе биде ресетиран.

Член 16 Кош: Кога е постигнат и негова вредност

16.1 Приказ. Вредноста на постигнатиот кош од игра е дефинирана од местото на теренот од каде шутот бил ослободен (исфрлен). Ослободениот шут од полето за 2 поени вреди 2 поени, ослободениот шут од полето за 3 поени вреди 3 поени. Поени ќе и бидат признати на екипата која го напаѓала противничкиот кош во кој влегла топката.

16.2 Пример: A1 ја ослободил (исфрлил) топката за кош од игра од полето за 3 поени. Топката на својот лет кон кошот во патека на качување исправно е допрена од:

а) играч од нападот

б) играч од одбраната

кој е во полето за 2 поени на екипата А. Топката потоа го продолжува својот лет и влегува во кошот.

Толкување: Во двата случаи на екипата А ќе и бидат доделени 3 поени бидејќи шутот на А1 е ослободен (исфрлен) од полето за 3 поени.

16.3 Пример: A1 ја ослободил (исфрлил) топката за кош од игра од полето за 2 поени. Топката на својот лет кон кошот во патека на качување исправно е допрена од B1 кој отскокнал од полето за 3 поени на екипата А. Топката потоа го продолжува својот лет и влегува во кошот.

Толкување: На екипата А ќе и бидат доделени 2 поени бидејќи шутот на А1 е ослободен (исфрлен) од полето за 2 поени.

Член 17 Уфрлање:

17.23 Приказ. Играч кој изведува уфрлање нема да причини топката да го допре просторот надвор од теренот, откако била исфрлена при уфрлањето.

17.24 Пример. При уфрлање A1 ја додава топката кон A2 но топката оди надвор од граничните линии без да допре било кој играч на теренот.

Толкување: Ова е прекршок од A1. Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата B на местото на оригиналното уфрлање.

17.25 Пример. При уфрлање А1 ја додава топката кон А2. А2 ја примил топката но со едната нога ја допира граничната линија на теренот.

Толкување: Ова е прекршок од А2. Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата Б најблиску до местото на прекршокот.

17.27 Приказ. После слободните фрлања кои произлегуваат од техничка, неспортска или исклучувачка грешка, уфрлувањето кое следи ќе биде изведено од продолжената централна линија, спротивно од записничката маса.

17.28 Пример. Со 1:03 преостанато време во 4 период, техничка грешка му е досудена на Б1. Било кој играч ќе изведе 1 слободно фрлање, после што тајм аут е одобрен на екипата А.

Толкување: Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од продолжената централна линија, спротивно од записничката маса.

Член 18/19 Тајм аут / Замена

18/19.17 Приказ. Ако на екипата не и бил одобрен тајм-аут во второто полувреме до моментот кога часовникот за игра покажува 2:00 во четвртиот период, записничарот ќе го поништи во записникот првото поле за тајм аут на екипата во второто полувреме со 2 хоризонтални линии.

18/19.18 Пример. Со 2:00 преостанато време за игра во 4 период, двете екипи немаат земено тајм-аут во второто полувреме.

Толкување: Записничарот ќе маркира 2 хоризонтални линии во првите полиња за тајм аут на двете екипи во второто полувреме.

18/19.19 Пример. Со 2:09 преостанато време за игра во 4 период, тренерот А го бара својот прв тајм аут во второто полувреме додека играта тече. Со 1:58 преостанато време за игра, топката оди надвор од теренот и часовникот за игра е запрен. Во тој момент е одобрен тајм-аутот за екипата А.

Толкување: Записничарот ќе маркира во записникот 2 хоризонтални линии во првото поле за тајм аут на екипата А во второто полувреме бидејќи тајм аутот е одобрен на 1:58 до крај на 4 период. Одобрениот тајм-аут ќе биде внесен во второто поле и екипата А ќе има само уште еден преостанат тајм-аут.

Член 24 Водење на топката (дриблинг)

24.4 Пример. A1 ја води (дрибла) топката, застанува и тогаш.

- а) A1 губи баланс и без да ја помрдне својата пивот нога еднаш или два пати го допира подот со топката додека ја држи топката со двете раце.
- б) A1 ја одбива топката од едната во другата рака без притоа да ја помрдне својата пивот нога.

Толкување: Исправна акција во двата случаи бидејќи A1 не ја помрднал својата пивот нога.

24.5 Пример. A1 го започнува водењето со

- а) фрлање на топката преку својот противник.
- б) фрлање на топката неколку метри од себе.

Топката го допира теренот за игра после што A1 продолжува со своето водење на топката.

Толкување: Исправна акција во двата случаи бидејќи топката го допрела теренот за игра пред A1 повторно да ја допре топката при своето водење.

Член 25 Чекори

25.5 Приказ. Ако играч е фаулиран во момент на шут, после што тој постигнал кош откако направил прекршок чекори, кошот нема да се смета(важи), а ќе бидат доделени слободни фрлања.

25.6 Пример. A1 го започнал својот момент на шут продирајќи кон кошот, држејќи ја топката со двете раце. Во продолжение на своето движење тој е фаулиран од B1, после што A1 направил прекршок чекори, а топката влегла во кошот.

Толкување: Кошот нема да се смета(важи). На A1 ќе му бидат доделени 2 или 3 слободни фрлања.

Член 28 8 секунди

28.10 Приказ. Периодот од 8 секунди продолжува со било кое преостанато време кога на истата екипа која претходно имала посед на топката и е доделено уфрлање од централната линија отспротива на записничката маса или од задното поле. Судијата кој ја врачува топката ќе го информира играчот кој го изведува уфрлањето, колку време преостанува од периодот на 8 секунди.

28.11 Пример. A1 ја водел топката во траење на 4 секунди во своето задно поле кога започнува тепачка. Замениците A7 и B9 се исклучени заради влегување на теренот. Еднаквите казни меѓусебно се поништиле и играта продолжила со уфрлање за A2 од централната линија отспротива на записничката маса. A2 ја додал топката на A3 кој се наоѓа во своето задно поле.

Толкување: Екипата А има 4 секунди да ја пренесе топката во предното поле.

28.12 Пример. Екипата А има посед на топката во своето задно поле. Со потрошени 6 секунди од периодот на 8 секунди, досудена е обострана грешка која се случила:

- а) во задното поле
- б) во предното поле

Толкување:

а) Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од местото најблиску до повредата на правилата со време од 2 секунди топката да биде пренесена во предното поле на екипата А.

б) Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А во предното поле на екипата А, од местото најблиску до повредата на правилата .

28.13 Пример. A1, 4 секунди ја води топката во своето задно поле кога B1 ја избива топката надвор од граничните линии.

Толкување: Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од задното поле на екипата А со време од 4 секунди топката да биде пренесена во предното поле.

Член 29/50 24 Секунди

29/50.32 Приказ.Откако топката ќе го допре обрачот на противничкиот кош од било која причина, часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди, ако екипата која повторно ќе оствари посед на топката е истата екипа која имала посед на топката пред топката да го допре обрачот.

29/50.33 Пример. При додавање од A1 кон A2 топката го допрела B2 после што топката го допрела обрачот. Потоа A3 остварил посед на топката.

Толкување: Штом A3 оствари посед на топката, часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди.

29/50.34 Пример. A1 шутира за кош од игра со:

а) 4 секунди

б) 20 секунди

преостанати за напад на часовникот за шут. Топката го допрела обрачот, се одбила од него и A2 остварил посед на топката.

Толкување: Во двата случаи часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди, без разлика дали A2 остварил посед на топката во предното или задното поле.

29/50.35 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката го допрела обрачот. B1 ја допрел топката и потоа A2 остварил посед на топката.

Толкување: Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди штом A2 остварил посед на топката.

29/50.36 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката го допрела обрачот. B1 ја допрел топката која после тоа оди надвор од граничните линии во аут.

Толкување: Уфрлање за екипата A најблиску до местото на прекршокот. Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди без разлика дали уфрлањето ќе биде во предното или задното поле.

29/50.37 Пример. При крај на периодот за напад на екипата, A1 ја фрлил топката кон обрачот во намера да го ресетира часовникот за шут. Топката го допрела обрачот. После тоа B1 ја допрел топката која отишла надвор од граничните линии во аут во задното поле на екипата A.

Толкување: Уфрлање за екипата A од своето задно поле. Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди.

29/50.38 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката го допрела обрачот. A2 ја одбил топката, а потоа A3 остварил посед на топката.

Толкување: Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди штом A3 остварил посед на топката било каде на теренот.

29/50.39 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката годопрела обрачот и во скок Б2 го фаулирал А2. Тоа е трета грешка на екипата Б во тој период.

Толкување: Уфрлање за екипата А од место кое е најблиску до повредата на правилата. Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди.

29/50.40 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката влегува во кошот и тогаш Б2 го Фаулира А2. Тоа е трета грешка на екипата Б во тој период.

Толкување: Уфрлање за екипата А од место кое е најблиску до повредата на правилата. Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди.

29/50.41 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката го допрела обрачот и во скок е досудена држана топка меѓу А2 и Б2. Стрелката за посед покажува правец за екипата А.

Толкување: Уфрлање за екипата А од место кое е најблиску до она каде се случила држаната топка. Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди.

29/50.42 Пример. A1 шутира за кош од игра. Топката се заглавила помеѓу обрачот и таблата. Стрелката за посед покажува правец за екипата А. Часовникот за шут покажува 8 секунди.

Толкување: Уфрлање за екипата А од челната линија блиску до таблата. Часовникот за шут ќе продолжи со 8 секунди.

29/50.43 Пример. A1 му ја додал топката на А2 за цепелин. А2 ја промашил топката и таа го допрела обрачот, после што А3 остварил посед на топката.

Толкување: Часовникот за шут ќе биде ресетиран на 14 секунди штом А3 остварил посед на топката. Ако А3 ја допре топката во своето задно поле, тоа е прекршок вратена топка.

29/50.44 Пример. После остварен скок во одбрана А1 сакал да ја додаде топката на А2. Б1 ја избил топката од рацете на А1, после што топката го допрела обрачот и е фатена од Б2.

Толкување: Бидејќи топката не била во посед од истата екипа која имала посед пред топката да го допре обрачот, часовникот за шут ќе биде ресетиран на 24 секунди за екипата Б.

29/50.49 Пример. Со 23 секунди преостанати на часовникот за игра екипата А остварила нов посед на топката. Со преостанати 19 секунди на часовникот за игра А1 шутира за кош од игра. Топката го допрела обрачот и А2 остварил посед во скок.

Толкување: Часовникот за шут нема да биде уклучен кога екипата А првобитно остварила посед на топката, но тој ќе биде ресетиран на 14 секунди штом А2 остварил посед на топката бидејќи сеуште има повеќе од 14 секунди на часовникот за игра.

29/50.50 Пример. Со преостанати 58 секунди на часовникот за игра во четвртиот период, А1 е фаулиран во своето задно поле од Б1. Екипата А има преостанати 19 секунди на часовникот за шут. Ова е трета лична грешка на екипата Б во тој период. На екипата А и е одобрен тајм-аут.

Толкување: Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од линијата за уфрлање отспротива на записничката маса во предното поле со **19 секунди** на часовникот за шут.

29/50.51 Пример. Со преостанати 58 секунди на часовникот за игра во четвртиот период, А1 е фаулиран во своето задно поле од Б1. Екипата А има преостанати 19 секунди на часовникот за шут. Ова е трета лична грешка на екипата Б во тој период. На екипата Б и е одобрен тајм-аут.

Толкување: Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од задното поле со **нови 24 секунди** на часовникот за шут.

29/50.52 Пример. Со преостанати 30 секунди на часовникот за игра во четвртиот период, А1 ја води топката во своето предно поле. Б1 ја одбил топката во задното поле на екипата А, каде А2 воспоставува посед на топката. Б2 го фаулирал А2 со преостанати 8 секунди на часовникот за шут. На екипата А и е одобрен тајм-аут.

Толкување: Играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А од линијата за уфрлање отспротива на записничката маса во предното поле со **14 секунди** на часовникот за шут.

Член 30 Топка вратена во задно поле

30.5 Пример. A1 ја опчекорил централната линија за да изведе уфрлање со кое ќе го започне вториот период и ја додал топката кон A2. A2 отскокнал од своето предно поле, ја фатил топката додека е во воздухот и доскокнал:

- а) со двете нозе во своето задно поле.
- б) со опчекорена централна линија.
- в) со опчекорена централна линија после што започнал да ја води топката или да додава во своето задно поле.

Толкување: Прекршок од екипата А. A1 воспоставил посед за екипата А. A2 отскокнувајќи од своето предно поле и фаќајќи ја топката во воздухот воспоставил посед на топката за екипата А во предното поле. Во сите случаи со доскокнување во своето задно поле, A2 причинил топката нелегално да биде вратена во задното поле.

30.11 Пример. Екипата А има посед на топката во своето предно поле, кога топката откако е истовремено допрена од A1 и B1 поминала во задното поле на екипата А, каде A2 е прв кој ја допрел.

Толкување: Екипата А причинила топката нелегално да биде вратена во своето задно поле.

Член 31 Игра на топка во слегувачка патека и попречување на топката

31.13 Приказ. Ако било кога има контрадикторни одлуки на судиите или повредите на правилата се случат во приближно исто време, а една од санкциите налага да се поништи постигнатиот кош, таа санкција преовладува и поени нема да бидат доделени (признати).

31.14 Пример. После шутот за кош од игра на A1, топката е во слегувачка патека и потполно над нивото на обрачот истовремено е допрена од A2 и B2. Топката тогаш:

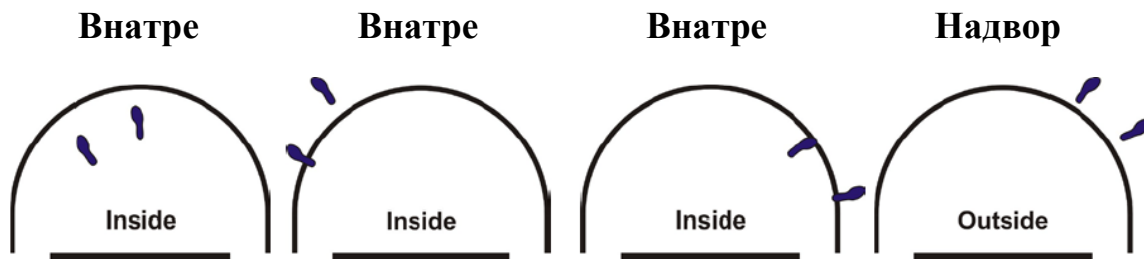
- а) влегува во кошот
- б) не влегува во кошот

Толкување: Во двата случаи поени нема да бидат доделени. Тоа е ситуација на потфрлање.

Член 33 Контакт: Генерални принципи

33.1 За да се примени правилото на полуокруг каде нема пробивање треба - Одбрамбениот играч да ја има едната нога или двете нозе во контакт со полето на полуокругот (**види Дијаграм 1**). Линијата на полуокругот е дел од полето на полуокругот.

Дијаграм 1 Положба на играч внатре/надвор од полето на полуокругот

Член 35 Обострана грешка

35.3 Приказ. За две грешки да бидат сметани за обострана грешка, потребно е да бидат исполнети следните услови:

- а) Двете грешки да се грешки на играчи.
- б) При двете грешки мора да има физички контакт.
- в) Двете грешки да бидат помеѓу противници.
- г) Двете грешки да се направени во приближно исто време.

35.4 Пример.

- а) А1 и Б1 се туркале еден со друг.
- б) А1 и Б1 се туркале еден со друг за време на скок.
- в) Очекувајќи додавање од својот соиграч А1 и Б1 се туркале еден со друг.

Толкување: Лични грешки се досудени во сите 3 ситуации, заради што тоа е обострана грешка.

35.5 Пример. После скок А1 вербално го навредувал Б1 и Б1 реагирал удирајќи го А1 со бокс.

Толкување: Ова не е обострана грешка. Грешката на А1 е техничка грешка, а грешката на Б1 е исклучувачка грешка. Играта ќе продолжи со 1 слободно фрлање за екипата Б, проследено со 2 слободни фрлања за А1 и посед на топката за екипата А.

35.6 Пример. Во потрага по слободна позиција, Б1 го оттурнал од себе А1, што било досудено како лична грешка. А1 во приближно исто време го удрил Б1 со лакт, што било досудено како неспортска грешка.

Толкување: Ова е обострана грешка. Бидејќи екипата А имала посед на топката кога била досудена обостраната грешка, играта ќе продолжи со уфрлање за екипата А најблизу до местото на повредата на правилата.

35.7 Пример. А1 и Б1 меѓусебно се оттурнале и им биле досудени лични грешки. На екипата А тоа е 2 тимска грешка во тој период, а на екипата Б тоа е 5 тимска грешка во тој период.

Толкување: Ова е обострана грешка. Слободни фрлања нема да бидат доделени.

Член 36 Техничка грешка

36.22 Приказ. Играчот ќе биде исклучен кога ќе му бидат досудени 2 технички грешки.

36.23 Пример. А1 ја направил својата 1 техничка грешка во првото полувреме која му била досудена заради бесење на обрачот. Заради неспортско однесување во второто полувреме на А1 му била досудена 2 техничка грешка.

Толкување: А1 автоматски ќе биде исклучен и треба да оди и остане во тимската соблекувална до крајот на натпреварот или ако така одбере да ја напушти зградата. Втората техничка грешка ќе биде единствената материјална казна и дополнителна казна за исклучувачката грешка нема да биде администрирана. Записничарот мора веднаш да го извести судијата кога играч има направено 2 технички грешки и дека тој треба да биде исклучен.

Член 38 Исклучувачка грешка

38.1 Приказ. Со исклучувањето личноста не може повеќе да е член на екипата или дел од персоналот на екипата. Заради тоа тој повеќе не може да биде казнет за дополнително неспортско однесување.

38.2 Пример. А1 бил исклучен заради скандалозно неспортско однесување. Напуштајќи го теренот тој вербално го навредувал судијата.

Толкување: А1 веќе бил исклучен и повеќе не може да биде казнет. Судијата или Делегатот ако е присутен треба да испрати извештај до организаторот на натпреварувањето, во кој ќе биде опишан инцидентот.

38.3 Приказ. Кога играч е исклучен заради скандалозно неспортско однесување кое не вклучува контакт, казната е иста како и за исклучувачка грешка која вклучува контакт.

38.4 Пример. На А1 му биле досудени чекори. Фрустриран тој вербално го навредувал судијата за што е исклучен.

Толкување: Казна: 2 слободни фрлања и посед на топката за екипата Б.

38.5 Приказ. Кога заменик, отстранет играч или придружник на екипата е исклучен за што на тренерот му била доделена техничка грешка впишана како “К”, таа ќе биде казнета како било која друга техничка грешка.

38.6 Пример. На А1 му била досудена 5 лична грешка. Фрустриран, тој вербално го навредувал судијата за што бил исклучен.

Толкување: Грешката ќе му биде доделена на тренерот А, впишана како “К”. Казната е 1 слободно фрлање и посед на топката за екипата Б.

Член 42 Специјални ситуации

42.4 Пример. Б1 направил неспортска грешка врз А1. После грешката технички грешки им биле досудени на тренерот А и тренерот Б.

Толкување: Само еднакви казни можат да се поништат според редоследот по кој се случиле. Заради тоа казните за техничките грешки на тренерите ќе бидат поништени. Играта ќе продолжи со 2 слободни фрлања за А1 и посед на топката за екипата А.

42.5 Пример. Б1 направил неспортска грешка врз А1 при успешен шут за кош од игра. Потоа А1 направил техничка грешка.

Толкување: 2 поени за А1. Казните од неспортската и техничката грешка (1 слободно фрлање и посед за двете екипи) меѓусебно ќе се поништат и играта ќе продолжи со уфрлање од било кое место на челната линија како после секој постигнат кош.

42.6 Пример. Во барање на слободна позиција Б1 го оттурнал А1 за што му била досудена лична грешка. Ова е трета тимска грешка на екипата Б. Подоцна (не во приближно исто време) А1 со лакт го удирил Б1, за што му била досудена неспортска грешка.

Толкување: Ова не е обострана грешка бидејќи грешките на А1 и Б1 не се случиле во приближно исто време. Играта ќе продолжи со 2 слободни фрлања за Б1 и посед на топката за екипата Б.

Член 46 Судија: Должности и права

46.1 Приказ. Постапка за примена на системот за непосредно повторување (ИРС).

1. Повторувањето (ИРС) ќе биде спроведено од судиите.
2. Ако предмет на повторување (ИРС) е одлука на судиите, таа почетна одлука мора да биде покажана од судиите на теренот.
3. Пред повторувањето (ИРС), судиите можат да соберат што е можно повеќе информации од помошните судии и од делегатот ако е присутен.
4. Судијата донесува одлука дали повторувањето(ИРС) ќе се користи или не. Ако тоа не се користи првобитната одлука на судиите останува да важи.
5. После (ИРС) прегледувањето првобитната одлука на судиите може да биде коригирана само ако прегледувањето им обезбеди чист и заклучувачки визуелен доказ за исправката.
6. Ако (ИРС) прегледувањето се користи, тоа мора да се користи најдоцна пред почеток на следниот период или пред судијата да го потпише записникот, ако поинаку не е одредено.
7. Судиите на крајот на вториот период ќе ги задржат двете екипи на теренот ако со користење на прегледувањето (ИРС) треба да се одлучи дали грешката е досудена пред истекот на времето за игра во вториот период, се случил прекршок аут од шутерот, се случил прекршок 24 секунди (часовник за шут), се случил прекршок 8 секунди или дали време за игра треба да се додаде на часовникот за игра.
8. Судиите ќе ги задржат двете екипи на теренот за игра било кога повторувањето (ИРС) треба да се користи на крај на четвртиот период или било кое продолжение на играта.
9. Повторувањето (ИРС) ќе се спроведе што е можно побрзо.

10. Ако системот за повторување не работи и не постои одобрена резервна опрема, системот за повторување (ИРС) нема да се користи.
11. За време на повторувањето (ИРС) судиите ќе обезбедат неовластени особи да немаат пристап до ИРС мониторот.
12. Откако прегледувањето ќе заврши, конечната одлука јасно и чисто ќе биде покажана и објаснета од судијата пред записничката маса и ако е потребно за неа ќе бидат известени и тренерите на двете екипи.

46.2 Пример. А1 успешно шутирал за кош од игра кога се огласил сигналот за крај на периодот или играта. Од судиите се доделени 2 или 3 поени. Судиите не биле сигурни дали шутот на А1 бил ослободен (исфрлен) по истекот на времето за игра.

Толкување: Ако повторувањето (ИРС) обезбеди чист и заклучувачки визуелен доказ дека топката била ослободена за шут по истекот на времето за игра на периодот или играта, кошот ќе биде поништен. Ако со повторувањето (ИРС) се утврди дека топката била ослободена за шут пред истекот на времето за игра на периодот или играта, судиите ќе потврдат дека се постигнати 2 или 3 поени за екипата А.

46.3 Пример. Екипата Б водела со 2 поени. Се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот или играта кога А1 шутирал за кош од игра и 2 поени му биле доделени од судиите, меѓутоа тие останале несигурни дали можеби шутот на А1 треба да се смета за 3 поени.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи во било кое време за да се одлучи дали шутот за успешен кош од игра вреди 2 или 3 поени.

46.4 Пример. А1 шутира за успешен кош од игра вреден 3 поени и во приближно исто време се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Судиите не биле сигурни дали А1 ја допрел (нагазил) граничната линија на теренот при неговиот шут.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се одлучи дали шутот за успешен кош од игра на крај на периодот бил ослободен пред да се огласи сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Ако е така, системот за повторување (ИРС) понатаму може да се користи за да се одлучи дали и колку време треба да биде впишано на часовникот за игра ако од шутерот се случил прекршок аут.

46.5 Пример. А1 шутирал за успешен кош од игра и во приближно исто време се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Судиите не биле сигурни дали се случил прекршок 24 секунди .

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се одлучи дали шутот за успешен кош од игра на крај на периодот бил ослободен пред да се огласи сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Ако е така, системот за повторување (ИРС) понатаму може да се користи за да се одлучи дали и колку време треба да биде впишано на часовникот за игра ако се случил прекршок 24 секунди.

46.6 Пример. А1 шутирал за успешен кош од игра и во приближно исто време се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Судиите не биле сигурни дали екипата А сторила прекршок 8 секунди .

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се одлучи дали шутот за успешен кош од игра на крај на периодот бил ослободен пред да се огласи сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Ако е така, системот за повторување (ИРС) понатаму може да се користи за да се одлучи дали и колку време треба да биде впишано на часовникот за игра ако се случил прекршок 8 секунди.

46.7 Пример. Екипата Б води со 2 поени. Се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот или играта кога на Б1 му е досудена лична грешка врз дриблерот А1. Тоа е 5 грешка на екипата Б во тој период.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се одлучи дали грешката била досудена пред истекот на времето за игра. Ако е така, 2 слободни фрлања ќе му бидат доделени на А1 и часовникот за игра ќе биде ресетиран (вратен) на преостанатото време за игра.

46.8 Пример. А1 шутирал за кош од игра и е фаулиран од Б1. Во приближно исто време се огласил сигналот на часовникот за игра за крај на периодот. Шутот за кош од игра не бил успешен.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се одлучи дали грешката на Б1 била досудена пред да се огласи сигналот на часовникот за игра.

Ако на системот за повторување (ИРС) се потврди дека грешката била досудена пред крајот на периодот, часовникот за игра ќе биде ресетиран (вратен) на преостанатото време за игра и ќе бидат изведени слободни фрлања.

Ако на системот за повторување (ИРС) се потврди дека грешката била досудена после крајот на периодот, грешката на Б1 ќе биде занемарена и на А1 нема да му бидат доделени поени, освен ако грешката на Б1 била досудена (оквалификувана) како неспортска или исклучувачка, а следи и преостанат период за игра.

46.9 Пример. Со 5:53 преостанати за игра во првиот период топката се тркалала по теренот близу до страничната линија, кога А1 и Б1 се обиделе да остварат посед на топката. Топката излегла надвор од граничните линии и била доделена на екипата А за уфрлање. Судиите не биле сигурни кој играч причинил топката да излезе во аут.

Толкување: Судиите не можат да го користат системот за повторување (ИРС) во ова време. За да се утврди кој играч причинил топката да оди надвор од теренот, системот за повторување (ИРС) може да се користи само кога часовникот за игра покажува 2:00 минути или помалку во 4 период и секое продолжение на играта.

46.10 Пример. А1 шутирал за кош од игра, топката влегла во кошот и судиите доделиле (признале) кош со вредност од 3 поени. Судиите не биле сигурни дали шутот е ослободен од полето за 3 поени.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи во било кое време на играта за да се одлучи дали шутот за успешен кош од игра вреди 2 или 3 поени. Постапката на ИРС повторување ќе се спроведе при првата можност кога часовникот за игра ќе биде запрен и топката ќе постане мртва.

46.11 Пример. А1 е фаулиран од Б1 и на А1 му се доделени 2 слободни фрлања. Судиите не биле сигурни за точниот изведувач на слободни фрлања.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи во било кое време на играта за да се идентифицира правиот изведувач на слободни фрлања, пред топката да биде ставена на располагање на шутерот на слободни фрлања за првото слободно фрлање.

Меѓутоа системот за повторување може да се користи и откако топката ќе биде на располагање на шутерот на слободни фрлања, но ако со повторувањето се утврди дека тоа е погрешен играч, тогаш се случила **грешка што може да се исправи** – дозволување погрешен играч да изведе слободни фрлања. Изведеното(ните) слободно(и) фрлање(ња) и поседот на топката ако е дел од казната ќе бидат поништени и топката ќе биде доделена на противниците за уфрлање од продолжената линија за слободни фрлања.

46.12. Пример. А1 и Б1 почнале да разменуваат удари еден со друг, проследено со учество на повеќе играчи вклучени во тепањето. После неколку минути судиите воспоставиле ред на теренот.

Толкување: Веднаш штом ќе биде воспоставен ред, судиите можат да го користат системот за повторување (ИРС) за да ги идентифицираат членовите на екипите и придружниците на екипите вклучени во тепачката. После собирање на чисти и заклучувачки докази за ситуацијата на тепачка, конечната одлука чисто и јасно ќе биде покажана од судијата пред записничката маса и за неа ќе бидат известени двајцата тренери.

46.13 Пример. Со преостанати 1:45 за игра во продолжението на играта А1 близу до страничната линија ја додал топката на А2. При додавањето Б1 ја одбил топката и таа отишла надвор од граничните линии во аут. Судиите не биле сигурни дали А1 при неговото додавање веќе бил надвор од граничните линии во аут.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) не може да се користи за да се одлучи дали играчот или топката биле надвор од граничните линии во аут.

46.14 Пример. Со преостанати 1:37 минути за игра во четвртиот период, топката отишла надвор од граничните линии во аут. Топката е доделена на екипата А за уфрлање, после што на екипата А и е одобрен тајм-аут. Судиите не биле сигурни кој играч причинил топката да оди надвор од граничните линии во аут.

Толкување: Системот за повторување (ИРС) може да се користи за да се идентифицира играчот кој причинил топката да оди надвор од граничните линии во аут. Периодот од 1 минута за тајм аут ќе започне тогаш кога (ИРС) прегледувањето ќе биде завршено.

Превод, подготовка и адаптација

**ФИБА Европа
и Национален Инструктор**

ЃОРГИ ПИПЕРКОВ

Скопје, Август 2014